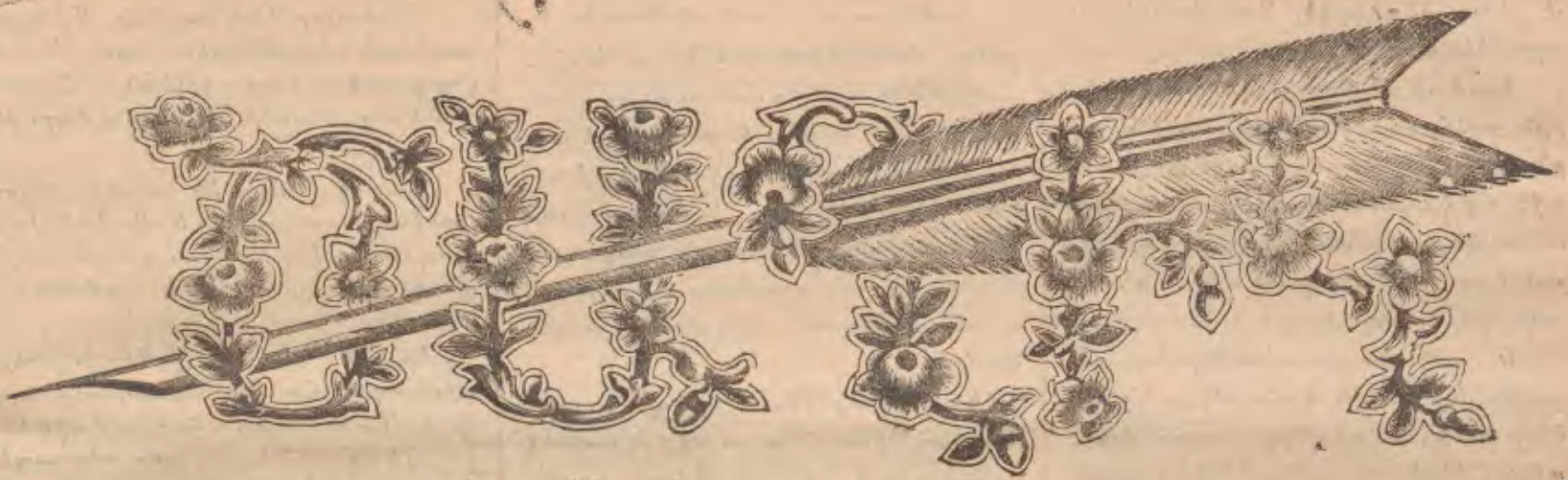

40 ՓԱՐԱ

ԱՅԳԱՅԵՆ ԵՒ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ԾԱՂԻԿ շաբաթը երկու անգամ կը հրատարակուի Զորեհար-
քի եւ Շաբաթ օրերն : — Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է
100 դրոս արծաթ : — Վեցամսեայն 50. — Գաւառաց համար 115 դրոս.
Վեցամսեայ 60. — Ծանուցման տողը 5 դրոս.

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արսոնաշէր եւ Տնօրէն Անտոն Սախաւան,
Ալանա Համամ, Քիւչիկ Երլսըզ խան Երկրորդ յարկ Թի. 9 :
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք եւ չեն տրուիր :

ԹԻԻ 162 Բ. ՏԱՐԻ

1888

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 40 ՇԱԲԱԹ

ԹԵՃԵՔԲԻԻՐԼԵՐ

Գուշ գուտուրսուղ, վէ էֆէնտիտէ
քէրէմսիզ օլմազ մէֆատըննա, գալէմ
մէյտանընտա կէզէն պիր զազէթանըն
տախի, խահնախահ պազէն գուտուր-
տա պուլունահաղը վէնիչէ զարազքեար
տիւշմէնլէրի օլաճաղը թապիի տիր,
նասըլ քի Ծաղիկիմիզ տախի, հէր նէ
գատար չօգ տէֆալէր, քէնտի սէֆա-
պախշ րէնք վէ րալիհասըլլա, չօգլարըն
պատիի մէմնունիյեթլէրի, վէ պիղիմ
տախի պատիի իֆթիլսարըմըզ օլմազ-
տա իտի իսէ տէ, պազէն տէ մուխա-
լիֆաթ ապ ու հավալարա թէսատիւֆ
իլէ, թէպտիի խասսէ իթմէքլիք պէտ-
պախթըլընա տիւշար օլարագ, մու-
վազգաթէն թաթիլ միւճազաթընա
չայէսթէ պուլուլմուշ տուր :

Ձաթէն չիմտիլէրտէ, միլլէթիմիզտէն
գալէմ մէյտանընտա կէզէնլէրին աճ-
ղի հալլէրի մալիւմ իքէն, պիր տէ
թաթիլ ճէզասընա չարքըլտըզտա, տա-
հա զիեատէ միւթէզարըուր օլաճաղը-
մըզ տէրքեար օլտուղունտան, պիթթա-
պի տօսթլար վէ մէարիֆթէրվէր զաթ-
լար միւթէէսսիւֆ օլմուշար տըր :

Համո ու սէնալէր օլտուն քի, հիւ-
քիւմէթի սէնիյեթնին ատալէթ ու մէր-
համէթի, հէր վազըթ վէ հէր խու-

սուտա զալէպէ իտէրէք, քեաֆֆէյի
պէտխահլարըն մահճուպիյեթլու մահ-
զունիյեթլինի մուճիպ օլմազտա տըր :

Թէչէքքիւրլէր վէ բէք չօգ թէչէք-
քիւրլէր իտէրիզ քի, Տախիլիյեթ նա-
զըրը տէվլէթլու Միւնիր Բաշա հազ-
րէթլէրի նէզտիտէ, նիեազ ու իս-
թիրհամը աճիզանէմիզ շայեանը մէր-
համէթ պուլուլտուգտան պաշգա,
Մաթպուլաթ միւտիրի սէատէթլու Մէ-
հէմմէտ Պէյ էֆէնտի թարաֆընտան
տախի, շու յուլթիւ մէրհամէթէ թէ-
վասսուլթա հիմմէթ պուլուլտուղուն-
տան, իլլէ պու կիւն, սայէյի մէարիֆ
վայէյի հազրէթի Փատիշահիտէ, Ծա-
ղիկի աճիզանէմիզ, թէքրարէն քիւ-
շատէ պաշլամագըլը իգպալիւնէ նալի-
լիյեթթէ պաշլամը տըր :

Քէզալիք թէչէքքիւրլէր իտէրիզ օլ
խայրխահ զաթլարա, վէ ալէլխուսուս
իսմինի վիրմէք իսթիմէտիկիմիզ պիր
ալիճէնապ զաթա քի, քէնտի ինսա-
նիյեթթի իգթիզասընա, զազէթամը-
զըն շու միւսատէ յուլթիւնա պիրան
էվլէյ նայիլիյեթլինէ, պիզզաթ վասը-
թա օլմազըլըզ հիմմէթ իլլէմիշ տիր :

Քէզալիք թէչէքքիւրլէր իտէրիզ օլ
զաթլարա քի, Մաղիկիմիզին սօլկուն
կիւնլէրինտէ, մանէն վէ մատտէթէն
իպրազը մուալէնէթէ հիմմէթ իլլէմիշ-
լէր տիր :

Վէ թէչէքքիւրլէր իտէճէկիզ տիր
օլ զաթլարա քի, չիմտիլէ գատար եաֆ-
տըզլարը միսիլու պատէզին տախի,
պէրայի թէչլիզաթ իպրազը համիյեթ-
թէ հիմմէթ իլլէնէճէքլէր տիր :

ԱՆՏՈՆ ՍԱԳԱՆԱՆ

ԾԱՂԻԿԻՆ

Ա Պ Ա Շ Ի Ա Ր Ա Ն Ք Ը

Երեւակայեցէք շատակեր տղայ մը
որ դէմը ունենայ համագամ կերա-
կուրներ, յարակից ցանցառ և խոշո-
րողկոյ խաղողն, Հոբէ կոչուած դեղ-
ձը, Մաղնիսայի սքանչելի սեխը, և ու-
րու արգիլուած ըլլալ ուտել :

Ահա ճիշդ այս կացութեան մէջ
գտնուեցանք Ծաղիկի առժամեայ դա-
դարման միջոցին :

Ականատես եղանք Բերայի եկե-
ղեցւոյ կալուածական խնդրոյն :

Ականատես եղանք և այլ աւելի
կամ նուազ կարեւոր խնդրոց :

Ասոնցմէ զատ, մէտէորաբանք որ
չեմ գիտեր որ մոլորակին մէջ ջրանցի
մը բացուած մեզ աւետեցին, չըսին նաև
թէ՝ ո՞ր մոլորակէն եկած է «Կայծա-
նաբան»-նա՞ն լապտերն : սրբակրօն հեղի-
նակը, որ Ազգ. երեսփոխանները կը
յորդորէ խօստովանելով ապաշխարհե-

լէ յետոյ ձեռնարկել Պատրիարքի ընտրութեան :

Կայծակ ճշմարտութեան լապտերին — Ահաւասիկ տետրի անուն մը որ բնագիտութիւնը վերի վայր կը յեղաշրջէ. ո՛վ կը հաւատար թէ լապտերներն ալ ամպերու նման գոռալով, այսպէս շանթ ու կայծակ պիտի սփռէին տաքադդ երկրիս վրայ :

Եւ սակայն այս տետրիկը իւր տեսակին մէջ անգին գոհարմէ որ ո՛չ ըսկիզբ ունի, և ո՛չ վերջ. այսու հանդերձ, կերեւակայութիւն որ՝ եթէ բնաբան մը ունենար, օգտակար առաջարկութիւն մը կրնար համարուիլ հանրութեան :

Սքանչացմամբ ականատես եղանք դպրոցական մրցանակաբաշխութեանց. և ճիշդ այս միջոցին էր մեզ կը հարցնէին թէ՛ ինչու ազգային թերթեր կարեւոր խնդրոց նկատմամբ տեղեկութիւններ չէին հրատարակեր. այս մասին թէ և ստոյգ տեղեկութիւն մը չունէինք, բայց կարծէինք թէ պարգեւաբաշխութիւնները լրանալէ յետոյ պիտի սկսէին. ինչպէս գիտեն ընթերցողք, մրցանակաբաշխութեան եղանակին լրագրաց վարչութիւններն դրաքրոցական ատենաբանութիւններ ընդօրինակելէ ժամանակ չունեցան որ ազգային կենսական խնդրոց վրայ խօսէին. բայց Ծաղիկ պիտի խօսէր եթէ ապաշխարհանաց մէջ չըլլար որովհետեւ դպրոցէ ելնելէն ի վեր, դպրոց գացած չունի որ պարգեւաբաշխութեանց առթիւ չը խօսելու ստիպուէր :

Շուարմամբ ականատես եղանք հայկական լեզուին օր առօր առաւելութիւն խանգարման, այնպէս որ, մարդ կը վարանի թէ՛ արդեօք գրական կատակներ են այն կարգ մը հրատարակութիւններն որ կը տեսնուին իբր բանասիրական լրագրաց մէջ. ահաւասիկ ի բիւրուց օրինակ մը :

«Ժաք աճեցուն յուզմամբ մը ուն. «կընդրած էր այս պատմութեան. արդէն պատմութեան սկզբնաւորութեանէն կը գուշակէր այդ յայտնութիւնն, «որում կսպասէր անձկութեամբ, բեռնաւոր ահա՛յ է դարձած իմ յոյս խաբարս» :

Արդ, կարելի՞ բանէ որ լեզու մը քարուքի, երբ այսպէս ջարդ ու բուրժ կընեն զայն :

Նաեւ ցաւօք սրտի ականատես եղանք ընտանեկան կռիւներու և պառակտմանց, որոնց գլխաւորաբար պատճառք էին արանց կողմէ արեւցութիւնն, և կանանց կողմէ նորասիրական զեղխութիւնն, և հանրութեան վրայ դատարարական պակասութիւնը, որուն դարմանը՝ ի սրբաբան պատեց և կսպասէ Աղբը վարժարաններէ :

Կը փափաքէինք մեր սեպուհ պարտաւորութեան հետեւելով զգացընել ժողովրդեան առտնին կենաց բարեկարգութեան օգուտներն և յոռի ընթացից փլաններն. բայց մեր այս պարտաւորութեանէն աւամայ պահ մը կասած էինք :

Իսկ այժմ, Ծաղիկ երկու ամսոյ չափ գոցուելէ յետոյ ահա այսօր նորէն կը բացուի, շնորհիւ գթառատ և բարեխնամ կառավարութեան անհամեմատ բարեսիրութեան, որոյ համար չենք կրնար գտնել մեր սրտագին շնորհակալութիւնն յայտնող բառ մը, այլ միայն տիւ և գիշեր աղօթող ըլլալ առ Բարձրեալն Աստուած որ երկար կեանք և բարօրութիւն պարգեւէ մեր Օգոստոսիա Սուլթան Համիտ Կայսեր կենաց անգին օրերուն :

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն

Երեկի Ազգ. Երեսփոխանական Ժողովոյ մէջ Պատրիարքական ընտրութեան համար եղած քուէարկութեան արդիւնքն հետեւեալն է :

Պրուսայի Առաջնորդ Գեր. Բարթոլոմէոս Արքեպիսկոպոս Չամիչեան քուէ 39

Պէշիկթաշի Գարոգիչ Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպոս Նար-Պէյ քուէ 36

Արմաշու Վանահայր Գեր. Խորէն Եպիսկոպոս Աշքեան քուէ 11

Դահիբէի Առաջնորդ Գեր. Մատթէոս Եպիսկոպոս Իզմիրեան քուէ 1

Եգիպտոսի Առաջնորդ Գեր. Խորէն Եպիսկոպոս Միսիթարեան քուէ 1

Հետեւաբար Գերապատիւ Բարթոլոմէոս Արքեպիսկոպոս Չամիչեանի և Գերապատիւ Խորէն Արքեպիսկոպոս Նար-Պէյի միջեւ համեմատականի քուէարկութիւնը յառաջիկայ ուրբաթ առօր ժողովոյ նիստին յետաձգուեցաւ :

Վերետկոյ Միսիթարեան Միաբանութեան անդամներէն Արթ. Սահակ վարդապետ Նաղարէթեան. Հայաստանեայց մայրենի եկեղեցւոյ ծոցը վերադարձաւ :

Կրօնական Ժողովն որոշեց յատուկ յանձնարարագրով մը Տ. Սահակ վարդապետը զրկել Արմաշու վանքն որպէս զի անդ վեղար աւանու և ժամանակ մը մնայ :

Կը լսենք նաեւ թէ ի Պէոյիւքտէրէ գիտնական հայ-կաթողիկ երիտասարդ մը և Գում-գափու հայ կաթողիկ երկու գեղադործ եղբայրներ նմանապէս Հայաստանեայց եկեղեցւոյ գիրկը վերադարձեր են :

Ինչպէս յայտնի է Վսեմ. Ասպետ Ջունգ Յովակիմայ և Աննայի պատկերը նուիրած էր Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ և այդ պատկեր Կրօնական Ժողովոյ գիտողութեանց համաձայն սրբագրուած էր :

Այժմ ըստ որոշման Կրօնական Ժողովոյ, Սամաթիոյ քարոզիչ Արթ. Վահան վարդապետ Յակոբեան այդ պատկերի օծումը պիտի կատարէ յառաջիկայ կիրակի օր նոյն եկեղեցւոյն մէջ :

Քաղ. Ժողովը տեղականալով որ Գարակէօմրիկի ընտրական գործողութեանց մէջ ապօրինութիւնք մուտ գտած են, բեկած է կատարուած ընտրութիւնն : Ժողովն այս առթիւ յանձնարարած է Կրթական Տեսուչ Իւթիւճեան Կարապետ Էֆէնտի որպէս զի հսկէ ընտրական գործողութեանց վերայ :

Հ Ա Վ Ա Տ Ի Ս Ա Թ

Աճէմիսթան Շահըն Պաքուտա Ռուսիա Իմպերատորու իւր կէօրիւնէնէկինի պաղը դազէթալար եաղտըլար իսէ տէ, պու խապէր տօղրու օլմաներպ, Շահ քէնսի թարաֆնտան Պաքուեա պիր իրան Բրէնսի կէօնտէրէնէք, վէ Ռուսիա Չարքըք, պու Բրէնս Շահըն նամըլլա օլարադ, սէլամլաեաճաք տըր :

— Աֆրիգանըն տէնիդ քէնարր օլան մահէլլէրինտէ, Արապ էսիրի թիճալէթիլլէ մէշղուլ օլան վարօրարըն, հանկը տէվլէթին սանճաղըլլա օլուր իսէ օլսուն, տէրհալ զապթ օլունմալարը իչին Պրանսա թարիճիյէ նաղըրը Մ. Կօպլէ թարաֆընտան վուգու

պուլան թալէպ իւզերինէ . Պրանսա Պահրիյէ նազըրը Ամիրալ Բրանձ Աֆրիգա թարափլարընտաքի զըրհը վաբօրլար գօմանտանլարընա էմր կէօնտէրմիշ տիր :

— Փաթէնթա մէճլիսի իտարէսի իչին պու քէրրէ Ավսթրիա թէպաստընտան վէ միլլէթիմիզ էչրաֆընտան Շըվալիէ Ջունդ իլէ Ալմանիա թիւճճարը միւթէպէրանընտան Մ. Նէֆ Հիւքիւմէթ թարափընտան իրատէի Սէնիյեէ իլէ ազա ինթիսապ օլունմուշ, վէ մէճլիսին թաեին օլունան վազըթտա թօփլանըպ միւզաքէրաթա պաշլաեաճաղը զազէթալարտա օգունմուշ տուր :

— Տէվլէթ մէմուրլարը մաաշլարընըն ալտան ալա վիրիմէսի իչին իրատէի Սէնիյեէ շէրէֆսուտուր պուրուլմուշ, վէ մէզըիւր իրատէի Շահանէնին ահքեամընը իճրա իթմէք իչին լաղըմ կէլէն գարշուլուգլար հագգընտա Մէճլիսի վիւքէլատա միւզաքէրաթ ճէրէեան իտիպ թանդիմ օլունան մազպաթա վէ գարշուլուգ փուսուլալարը իաքիբալը Շահանէեէ արգ օլունմուշ տուր :

— Էվրօբատան իսթամպօլա կէլմէքտէ օլան գաթարըն հէր ագշամ ալֆսաաթ ճտա Սիրքէճիեէ վասըլ օլմասը, վէ պուրատան տալի ագշամ ալֆսաաթ ճի չարեէք կէչէրէք հարաքէթ իթմէսի Գումրանեա թարափընտան գարարլաշտըրըլմը տըր :

— Մարսիլիատա պու քէրրէ հէմ թօհաֆ վէ հէմ տալի մուճիպի ֆէլաքէթ պիր գազա փուգու պուլմուշ տուր : Շէլլէ քի Փարիսէ կէօնտէրմէք իչին օթուզ աաթթ տէվէ գուշու թրէնէ վոպ օլունմուշ օլտուղու հալտէ, հօլճունուն պիրիպու «Սահրա գուշ» լարընտան պիրինին իւզէրինտէն պիր թիւլ գօփարմադ իսթէտիքտէ, գուշ մէրգուլմէ էօլլէ միւտհիշ սուրէթտէ պիր աեադ տարպէսի վէրմիշ քի, աաաճըղազ տէրհալ վէֆաթ իթմիշ տիր :

— Ալմանիանըն քիթապլանէլէրինտէն էն պիւեիկիւ Պէրլինտէ պուլունուպ, տէրունինտէ 700,000 պասմա վէ 15,000 էլ հազըսը իլէ հազըլմըշ քիթապ պուլունմադտա տըր :

ՆԵՎԻՅԵԷ

ՈՒՅԳՈՒ ԳԱԶԸՐԱՆ

Պու տէֆա Ամէրիգատա Մէրէյէ եաշի «հայրէթէֆգա» նամըլա պիր մաքինա իյճատ օլընմը տըրքի, պաղը

ուլգուտան կիւճ ուեանանլարը իստէր իստէմէզ ուեանտըրմադտա իմիշ :

Պու մագինա՝ ուլգուլա տալմըշ քիմսէլէրի վաղթը մուայլէնինտէ ուլանտըրմադ իչին իմալ իտիլմիշ, վէ ֆիլհագիգա իճրա օլընան թէճրիւպէլէրտէ իսթէնիլտիկի վազըթտա աաաճը ուլգուտան ուլանտըրտըղը թէպէյիւն իթմիշ տիր :

Իսթէնիլէն վազըթտա ուլանմագ իչին պու մաքինանըն պիր ուֆագսաաթ մինէսինէ միւշապիհ տաիրէ իւզէրինտէքի ագրէպինի, մաթուպ օլընան սաաթ ըագգամը իւթիւնէ կէթիւրմէլի տիր :

Վազթ կէլտիկի կիպի մաքինանըն էլէքթրիք գանքանասը՝ իքի տէֆա շիտաթիլիճէ վուրուր : Էկէր գամբանըն պու բաթըրտընտան ուեուեան քիմսէ ուեանաճադ օլուրսա, տէրհալ կէօղիւնին էօնիւնէ պիր լէվհա կէլիր քի, պու լէվհանըն իւզէրինտէ իրի եազըլար իլէ եազըլմըշ «Գալգ. գալգ» քէլիմէլէրի եազըլմը տըր :

Շայէտ ուլալան քիմսէ՝ գամբանըն սէսինտէն ուլանմալաճադ օլուրսա, մաքինա պիր ազ սօնրա եաթագտաքի աաաճըն կէճէլիք թագէսինի, ֆէսինի, քիւլահընը եանի պաշընտանէ պուլունըրսա անը պաշընտան չըգարընօր, (Ստամպօլտաքի խըրսըղլար կիպի օլմալը) վէ տէրին ուլգուեա տալմըշ օլան քիմսէ՝ պունլարտան տա միւթէսի օլմալաճադ օլուրսա, պիր ըահաթսըղըլ տուլմաքսըղըն քէնտիսինի եաթագտան ֆըրլատըպ պիր սանտալիէ եաթատ մաքինալա եազըն պիր մահալտէ մինտէր իւզէրինտէ օթուրտուր, վէ տէրհալ մաքինանըն էլէքթրիքի՝ պիր իսրիթօ գանտիլի եագար :

Իշ պու նէվիճատ մաքինանըն թէֆէրրիւաթըն օգուտուղումուզտա, միւթէվէֆիյէ նինէմ հաթըրմա կէլտի, մէզպուրէ տալի գուշուգ վազթի ուեանարագ էվտէքի պուլունանլարա՝ իշ պու նէվիճատ մաքինանըն եաքաճաղընը եաքար իտի, շու ֆէրք իլէ քի եաթագտան գալարըլպ սանտալիէ իւզէրինէ օթուրտաճաք եէրտէ, էօլիւլէրի պիլէ ուեանտըրապիլէճէք մէրթէպէտէ չիմպիլէր իտի :

Գ Ի Տ Ա Կ Ա Ն

Վերջերս յ'Ամերիկայ իջած է օդապարիկ մը, որոյ ոչ անունն և ոչ իսկ ազգութիւնն ցարդ ճանչցուած չէ :

Ահաւասիկ ինչ որ կը պատմէ այս մասին «Բուռնի տէղ էթա-զ'իւնի» ա-

նուն Ամերիկեան թերթը : Բազմաթիւ խափշիկներ, Մարիէթթայի մօտերը բամբակի արտիմը մէջ երբ աշխատելու զբաղած էին, յոյժ զարմացան, տեսնելով անջրպետին մէջ, ուղղակի իրենց գլխուն վրայ, օտար վիթխարի մարմին մը որ մեծ արագութեամբ վար կիջներ : Նորա ցրուեցան աստ անդարտերուն մէջ, և իրենց վրդովումը անմիջապէս սարսափի փոխուեցաւ, երբ տեսան որ, այդ մարմինը օդապարիկ մ'էր, որ երկրի վրայ կ'իջներ, և որոյ նաւակէն մարդ մը շարժումներ ընելով դուրս կ'ենէր և կատաղի խենթի մը պէս անհասկանալի աղաղակներ կարձակէր :

Սեւերը կարծելով թէ օդապարիկէն իջնող մարդը իրենց համար սարսափելի լուրեր բերող երկնային սուրհանդակ մ'էր, առաւել ևս սարսափահար եղած, սոսկալի աղաղակներ արձակելով մերձակայ անտառը փախան : Յայնժամ Պ. Լիման, արտին տէրը, վրայ հասնելով, կը մօտենայ օդանաւորդին որ ստուգիւ խենթի մը կը նմանէր և անկարող էր որոշ խօսք մը արտասանել, և զայն իւր բնակարանը կ'առաջնորդէ :

Այս օտարական անձը, որոյ ազգութիւնն ու անունն տակաւին գիտցուած չէ, փոքրահասակ մարդ մ'է, պղնձագոյն և տեսակ մը մետաքսէ բաճկոնակ և մորթէ տափատ մը հագած, Շրջակայներէն հազարաւոր անձինք կ'այցելեն Պ. Լիմանի տունն «երկինքէն ինկած մարդը» տեսնելու համար : Բայց մինչեւ հիմայ, բոլորովին անկարելի եղած է հասկընալ թէ ո՞վ կրնայ ըլլալ այս խորհրդաւոր մարդը և ուսկից կու գայ :

Տեղական կառավարութիւնը այս խնդրոյն առթիւ քննութիւն մը բացած է, և հետեւաբար, անծանօթը ցարդ Պ. Լիմանի քով կը մնայ :

Բրօֆէսէօր Պալտըվին ամենէ յանդուգն մարդն է ի Լոնտօն . օդապարիկէն 1,500 ոտք բարձրութեամբ անկարգելով (բարաշին) վար իջնալը տարօրինակ բան մ'է, որ կը հետաքրքրէ տեսնել :

Փղանաւական ընկերութիւնը, որ բոլոր ուրիշ գիտնական ընկերութեանց նման, չընդունիր առհասարակ ինչ որ

չի հասկնար, առաջուց հաստատած էր որ Պ. Պալտըվինի փորձը անկարելի էր, և թէ նա իւր առաջին փորձերու մէջ պիտի ճզմէր իւր գլուխը: Այսօր յիշեալ ընկերութիւնը ոսկի միտալ մը չնորհեց Բուֆէսօէօր Պալտըվինի որ շարաթը երկու անգամ, 40,000 հանգիսականաց ներկայութեան, Ալէքսանտրա հրապարակին վրայ, փորձը լեցաւ կատարել կրթութիւն մը որոյ վտանգը կանհետի ցորչալի ամենայն վայելչութեամբ կը գործադրուի այն:

Պ. Պալտըվին լարախաղաց չէ և իւր անկարգելը օգանաւորդներու կեանքը ազատելու համար եղած գիւտ մ'է: Շատ պարզ բան մ'է սա, կը բաղկանայ միատեղ կարուած կտուի երկար կտորէ մը հովանոցի մը կտուին պէս, բայց առանց զարդարանաց. դուրսի կողմը դրուած շրջանակ մը կ'արգելէ կտուին կտորները իրարու հետ միանալէ: Անկարգելը օգապարիկին արտաքին պարաններէն կախուած է, և զայն բռնող ճանկը կը բացուի զսպանակաւ մը որոյ վրայ կը գտնուի պարան մը զոր կը բռնէ Պ. Պալտըվին:

Օգապարիկը չունի նաւակ, այլ փայտէ բարակ շրջանակ մը որ կապուած է անկարգելին և որոյ վրայ կը կենայ օգանաւորդը: 1,000 կամ 1,500 մեդր բարձրութեան հասածին պէս, ըստ ուղղութեան օգապարիկին, Պ. Պալտըվին կը բանայ խուփը, որով օգապարիկին ուռուցիկին մէջ գտնուած կաղերը դուրս կ'ենեն, և թող կուտայ պարանները որք զինքը օգապարիկին կը կցէին, յանժամ ինքզինքը ուղղապէս անկարգելին տակ կախուած կը գտնէ:

Անկման սկզբնական արագութիւնը ահարկու է. քանի մը երկվայրկեան վերջը, օդը կը լեցուի անկարգելին մէջ որ կատարելապէս կը բացուի և երկու մասի բաժնուած օգանաւոր մը երեւոյթը կընծայէ: Օգանաւորդը կ'իջնայ ապա համեմատապէս հանգարտաբար և գետնին վրայ կը հասնի առանց ցնցուելու:

Պ. Պալտըվին կրնայ գրեթէ վառել իւր անկումը, օգնութեամբ պարաններու որոց միջոցաւ իւր անկարգելին կողերէն մին իւր կամաց տրամագրութեան տակ կը դնէ: Այս փորձին ժամանակ ներկայ էին Թիքի դուքսն և դքսուհին: Պ. Պալտըվին բարձրացաւ

մինչեւ 1,500 մէթր, և մէկ վայրկեան և 15 երկվայրկեանին մէջ վար իջաւ մեկնակէտին մէկ հազարամեթր բարձրութենէն:

ՄԺՈՓԱՆՔ ՌԱՄԿԻՆ

Մեծարոյ Միհրան էֆ. Յովհաննէսեանի այս ընտիր քերթուածը յոյժ գողտրիկ քսանեչորս մասերէ բաղկացեալ տետրակ մի է որ ի լոյս ընծայուած է մաքուր տպագրութեամբ Արեւելք օրագրոյ տպարանէն:

Հոս կարտատպենք մեծարոյ հեղինակին սրտառու լե բարոյալից յառաջաբանը, որմէ ընթերցողք պիտի գնահատեն գործին ամբողջութեան արժանիքը:

«Կոյր բաղդը մոռնելով գետնահարեց զիս, այլ ես երգելով կանգնեցայ. իմ քնարս աշխատութեան իներքող լարեցի, եւ իմ անարուեստ երգերս անուս գործաւորին ուղղեցի:

Եւ, Հայ գործաւոր, գօտէպնդէ. թող գոռան դարբնոցին մուրճն ու սայլ, թող խեղդեն դանգատն ու տրտունջը:

Ինչ, միթէ վայելք չէ՞ տեսնել կրկնոցին արագ երթեւեկը ոստայնանկին ժիր ձեռաց մէջ, կամ ճախարակաց անդուլ ճախրելը չը հղովկե՞ր տանիր ի մէջ մեր հոգն ու թախիծ:

Դեռ չըկայ մի դար, լսեցէք ո՛վ Հայեր, մեր ազնիւ հարց ճակատէն յորդահոս մի գետ կը բղխէր քրտանց, ո՛ւր միացին այն դիւցազունք վաստակոց, ո՛ւր է Պէդճեան և մահտեսի Տատ ամիրայն:

Աշխատաւորին ճակատն է բաց, դէմքն է ժպիտ, աչքն է վառվռուն. նա չը գիտեր թէ ինչ է ոճիր, եղբուն զգուանք կազդէ իւր սրտին և կը խորշի օրինաց գէմ գործելէ: Իւր խաղաղ տան մէջ կը բնակին առատութիւն, սէր և միութիւն:

Շատեր երգեցին սէր, գիւի, այլ ինչ, բազմից լսեր եմ շանթել, որոտալ. բայց ո՛վ ընաւ յիշեց զսեւ սուգ ուսմին ու կուշտ պատառ կերակուր չո՛ւնի:

Յոխորտանք ցնորից, դուք չէք ինձ համար, ոչ ալ ունիմ ես քնար վավաչոտ. ձկնորս, բաղնեպան, ստըն-

տու, սայրօղ մենուկ կը սգան չունին մխիթար:

Ո՛հ որ չեմ կարող տուն տալ տընանկին, ոչ յազեցնել մի մարդ անօթի. այլ կառաջնորդեմ զայն աշխատութեան որ տնանկին տունն անօթի մարդոյն հաց կուտայ, և կուտայ առաւելապէս:

Այո՛, անարգեալ ուսմին ապաւէնի ամբողջ, զրկեալ գործաւորին պաշտպանութեան զօրավիգը՝ աշխատութիւն, աշխատութիւն, օրհնեալ աշխատութիւնն է միայն:

Իմ քնարս ուրեմն թող յաւէր ժացնէ դարուց ի դարս զայս իմ քաջալեր և իրախոյս առնու իմ երգոցս ի լուր վհատ գործաւոր:

Երկնից վեհ բարձունքն ունին զսէդարծուի, մուսայից դասն ալ բարձրաթուիչ հանճար. անծանօթ հովիտն ունի զիւր պիւլպիւլ և անօք ուսմին ալ զիս, հեգ պուէտս:

Ուստի երգոցս վարժն ինձ շատ մի տեսնէք, և ո՛վ վեհ մուսայք, իմ համբակ քնարին թոյլ տուք թրթռալ ի սփռվանս ուսմին:

Մ. ՅԱՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Կը ծախուի սմեն գրավաճառաց քով և Պահճէ գաբու ջրավաճառ՝ կամ աւելի ճիշդը՝ գրավաճառ Պողոս և Յակոբ աղաներուն խանութը:

ԽՄԱՆԻ ՄԸ ԻՂՁԸ

Որքան մեծ կ'ըլլա իմ խինդ ցնծութեան Մինչ երկրորդ անգամ ճնշեմ ես զինն. Այլ այս ցնծութեան կ'ըլլայ անսահման, երբ շրճներս դըպնէ երրորդ գաւաթին:

Ինչ առոյգ կ'ըլլան զլուսն, սիրտս համակ, Մինչ չորրորդ գաւաթ պարգեմ ես ցնծակ Ահա հինգերորդն ինձմէ լսողքէ որ, Բերանս բանամ, աւելի խոշոր:

Ինչքան քաղցրահամ է պայկերակուր, Երբոր վեցերորդն քամեմ ցնծեմ, Հոգիս վերանայ այն ինչ և թնորդ, Գաւաթ պարպուի իմ սա դատարկ պորտ:

Իսկ թէ, ըստ ուստիս, կոնծեմ անուշիկ Բաժակն ութերորդ, եմ շատ երջանիկ. Իննեքերորդն զէմքս կը շփի համայն, Ու քերովէի կոտնու կերպարան:

Արագ փոփոխմամբ, տառներորդ գաւաթ, Խոշոր կնճիռներ դըն՝ իմ ճակատ, Տառնեմ կերպար անգամ երբ տնկեմ, Կենացդ համար է, ո՛ր ընկեր վրսեմ:

Իմ հանգստութիւն կըլլայ կատարեալ ,
Տասն երկու երրորդ ըմպեմ բաժակն ալ ,
Բայց յայնժամ կըլլայ «կըտաս» բառական ,
Երբ առանց ծախուց մի քիչ յաւելման ,
Լեցունեն փոքրիկ դաւաթ մ'ալ վերջին ,
Յետ որոյ , զուարթ , կերթամ յանկողին :

ՏԱՐԻՔԸ ՊԱՀՈՂԻՆ

Ազնուատուն մէկ կընիկ ,
Միշտ կը ծածկէր զիւր տարիք ,
Երիտասարդ անձանց առջեւ երբ լինէր ,
«Քսան եւ ինն տարեկան եմ դեռ» կըսէր :
Օ՛ , ձեր դէմքն երաշխաւոր է ատոր ,
Ըսաւ ծանծաղ երիտասարդ մը մէկ օր ,
Բայց երբ ըզձեզ Բէէէ խաղալ կը կարծէք
Քսան իննէ յետոյ վաթսուս համբոյցէք :

Թարգ .

ՏԵԼԱՄՈՆ

Գերեզմանաքարի մը վրայ , հետեւեալ
գամբանականը գրուած էր :

«Արտասուքներս կինս չէն կարող
վերակենդանացնել , ահա այս պատ-
ճառաւ է որ ազատօրէն կարտասուեմ » :

Եկեղեցւոյ մը դրան առջև յաւարտ
ժամերգութեան :

—Էհ բարեկամ . բաւական ժամա-
նակէ որ զձեզ չէի տեսած ինչպէս էք
աղէկ էք :

—Գոհութիւն Աստուծոյ խիստ ա-
ղէկ եմ . հապա հրամանքնիդ ինչպէս
էք . քիչ մը նիհարցած կերեւիք :

—Ընդհակառակը բաւական ալ վը-
րայ եկած եմ , փառք Աստուծոյ գոհ
եմ վիճակէս :

Ստահակ մը որ այս խօսակցու-
թիւնը մտիկ ըրած էր , համոզկեր ձա-
նիւ մը գոչեց :

—Ահաւասիկ երկու անվեհեր ստա-
խօսներ :

—Նասըլ միւսիւ կոմիկ Մաքրիքէօ-
յիւնտէ ավա չըգաեօրմուսն :

—Սանտո՛ւտ մօշէն , պըլտըրճըն
վազթը ավա չըգաւազ օլո՛ւր մը :

—Էյ պարէ չօք պըլտըրճըն վո-
րո՛ւեօրմուսն :

—Պու սէնէ պըլտըրճըն բէք գըթ

տըր . էն զիյատէ ճուրնաթա օլտուղը
կիւն օն պէշ թանէ անճաք վուրա-
պիլտիմ :

—Տէմէք քի պու սէնէ գուշ եօգ :

—Աի էկէր գըյաք պիր ֆուրթու-
նայըյա պիր եաղմուր եաղսա , կիւնտէ
էլլի պըլտըրճընտան զիյատէ վուրու-
րում :

—Վազ կէշ Ալլահը սէվէրսէն , շու-
նա պաք հէլէ , էլլի պըլտըրճըն վու-
րաճաք տէյի , եիրմի պէշ վաբօր պա-
թըրաճագ :

Պըլտըրճընլարը թարլալարտա իւր-
քիւտէն ավճըլարտան պիրի , էվվէլքի
կիւն մատամընա տէտի :

—Փիքրիմէ պիր շէյ գուրուեօ-
րում :

—Եինէ նէ էստի ազլընա :

—Պէգաճա վագթը կէլիյօր պիր
գըշ թիւֆէյի ալաճաղըմ :

—Նէ՛ եարաճաքսըն թիւֆէյի ,
տահա կէշէն սէնէ ալտըն պիր թանէ :

—Օ պըլտըրճըն թիւֆէյի տիր ,
էօյլէ պիր թիւֆէնկ ալաճաղըմ քի ի-
րի հայվանլար վուրայըմ :

—Աղնատըմ , քէնտինի եարալա-
եաճաքսըն :

ԿԻՒԶԷԼ ԳԱՏԸՆ ՍԵՐԿԻՍԻ

Կէլէճէք 1889 տա գիւշատ օլու-
նաճաք՝ Բարիսին սերկիի ումուսիսին-
տէն էվվէլ , կէշէն ալաֆրանկա սեպ-
տեմբեր օն պէշինտէ , Պէլճիգանըն
գապլըճա մահէլլի օլան Ըսրա շէհրին
տէ «Կիւզէլլէր ըգապթիթի մէյտանը»
իւնվանը իլէ պիր էքսթօղիսիօն աչըլա-
րագ , էն կիւզէլ գըղլար վէ գատըն-
լար էնգարը ումուսիյէեէ իրայէ օլուն
մուշ տուր :

Կիւզէլլիքտէ գէնտուլէ կիւզէնէն
ղայնթ հէսնա գըղ վէ գատընլար , էվ-
րօքսնըն հէր թարաֆընտան իւշիւշէ-
րէք իշպու ճէմալ սերկիսինի թէգերին
էթմիշլէր :

Իշպու սերկինին գօմիթէսի թարա-
ֆընտան կիւզէլլիքլէրինի իրայէ իտէն
գըղ վէ գատընլարըն , կիւզէլլիքլէրի
տէրէճէսինէ կէօրէ 500 ֆրանքտան
5000 ֆրանքա գատար աթիյէի նագ-
տիեէ վէ միւճէվհէրաթ իթատընտան
պաշկա հիւսնիւ ճէմալ շահատէթնա-
մէլէրի տախի իթա օլունմուշլի (Պիզճէ

գէնտիլէրինի կէօրիւպ գօնուշմաք , շա-
հատէթնամէլէրինտէն էվլէա տըր) Պուն-
տան մատէ գէնտուլէրինի սերկիյէ վաղ
իտէն մատամ վէ մատմաղէլլէրին ըէ-
սիմէրի՝ մէշհուր ֆօթօկրաֆըլար թա-
րաֆընտան թէրսիմ օլունաճաքմըշ :

Իշպու հիւսնիւ ճէմալ սերկիսի՝ թէ-
էսիւֆանէ օլարագ եալընըղ օն կիւն
ահալիյէ աչըք գալաճաքմըշ :

Օն սէքիղ եալընտան նիհայէթ •-
թուղ պէշ եալընա գատար օլան գըղ
վէ գատընլար գապուլ օլունմուշ վէ
եօլ մէսարիֆլէրի՝ սերկիի մէղքիւր գօ-
միթէսի թարաֆընտան թէտիյէ օլուն-
աուքտան պաշկա Ըսրա շէհրինին էն
միւթէպէր օթէլլէրինտէն պիրի իգա-
մէթլէրինէ թախսիս օլունմուշ :

Պէօյլէ պիր հիւսնիւ ճէմալ սերկի-
սինին ագսի օլարագ պիղ տախի պիր
չիրքինլէր սերկիսի գիւշատընա թէ-
շէպպիւս իտէճէք իտիք , հալ պու քի
Ստամպուլ գատընլարըմըղըն հիւսնիւ
ճէմալլէրի շարագթարը ճիհանըն շա-
հատէթի իլէ միւսպիթ օլուպ , չիրքին
պուլամաեաճաղըմըղա իգնա օլարագ ,
էրքէկ չիրքինլէր թօվլամաղա չըքտըք
իսէ տէ , պիղտէքի չիրքինլիքլէր օլ-
տէրէճէ չօղալմըշ իտիքի պունլարը
պարընտըրաճաք վիւսաթտա պիր սէր-
կի մահալի պուլամատըղըմըղտան , իշ-
պու թէշէպպիւսիւմիդտէն սարֆը նա-
զար էյլէտիք :

ԹԵՆ ՊԵԼ ԷՎԼԻԼԷՐ

Թէէսիւֆանէ օլարագ պաղը խօտ-
պին ճահիլլէր վար տըր քի , չալընըպ
պիր իշ իլէ մէշղուլ օլարագ կէշինմէլի
պէր թարաֆ պիրլէ , պիշարէ էսնաֆ
գըղլարընըն պաշլարընը նարէ եագա-
րաք՝ պիւա թէրահիւմ էվլէնիպ , ա-
եալլէրինին իյնէնին ուճու իլէ թէ-
րաքիւմ իթտիրտիքլէրի բարա իլէ կէ-
շինմէկէ իրթիգեապ իթմէքտէ տիր-
լէր :

Միլլէթիմիղին էսնաֆ գըսմընտա
պու իիպի խայինլէր էքսիկ տէկիլ տիր-
վէ եկէր պիր շալըլաճագ հալ վարի-
սէ օ տախի շու տըր քի պու կիպլիլէ-
րէ նասըլ չըգաղըպ մասումէ գըղլա-
րընը վէրիլլէր , պիր տաամ էվլինէ պիր
խտմէթքեար պիլէ ալսա , սապըք գի-
մին եանընտա խրտմէթ իթտիկինի ,
նէրէլի օլտուղընը , վէ նամուսլու օլ-

տուղուհուն սօրար թահգիգ էտէր. պիր ան էվլէլ գըզլարընը պաշարընտան տէֆ էթմէք նկէթիլէ, իւթիւն գէօ յիւ պիր սօրկու սիւալտէն սօղրա բա- զարըզա կիրիշիւրէր վէ ինմիսին ճին- միսին սօրմաքսըզըն, աթ պազարըն- տա պէրկիր սաթար գըլըքը գըզլա- ընը ըսաթ կէլէնէ զէվճէ տիյէ վէ- ըրիւրէր:

Իշթէ պու եօլտա ագտը իգտի- վաճարտան հուսուլէ կէլէն սէֆալէթ վէ ուղղունսըզլըքարտան պիրինին նազ- չընը իրայէ էտէլիմ:

—Գա Սուրբիկ, չօճուխին 50 բա- րա տուր տէ բաքէթ մը թիւթիւն բե- ըէ:

—Մանրուկ չունիմ, թօփու թօ- փու չէյրէք մէճիտիլիւ մը կայ. հիմայ տասը բարա պակասի կառնեն:

—Անանկ է նէ չիշէն տուր մէյխա- նայէն հարիւր տիրէմ ըսաթ առնէ աւրել տայ:

—Գա ճանըմ, ասօր կէնէ գործի չը պիտի երթամ, աս ամեն ի ժիր տուըն նստելուն սօնը ուր պիտի եր- թայ:

—Չարչի գացողները ինչ կընեն կոր քի ես երթամ տէ ինչ պիտի ը- նեմ:

—Պէ ճանըմ կիւլէրու պէս զէնա- հաթ ունիս ծառքդ, կընա պանէ հիշ օր չէ նէ օխա մը օլտուն հացի բարա կիւլէ, աս վիրա տուին մէջը կլխուս վրայ, էյ ալ տատելու ճարս չըֆնաց վրաս:

—Պէ կնիկ գործ չի կան կը հաս- կընա՞ս. տէօքմէճիւթիւնը լինցաւ, հիմայ բիւթիւն տէօքմէները վարէն բերել կու տան կոր:

—Էյ դուն ալ կընա վարը պանէ. մէրամ ըսէ եօխաս:

—Գա ես քեզի վարէն ըսի նէ վա- ըր բակը հասկցա՞ր. էվրօբայէն կու- գայ կոր էվրօբայէն:

—Նալլէթ ըլլայ թայէհիս օր կար- գուելէս պէրի է օրմը օրանց երեսս չը ինգաց. տնաշէն մարդ կործը ըսաթնէս տրեր տունը կը նստիս հապիրէ իս կը տատեցունես. ինծի ալ կիւնահ է նէ...:

—Էյ ամա ուղուն էթտին արթըք օլտուղու վազըթ հարճա՞մատըմ մը:

—Գա նէ հարճատըն. իծծուն ոս- փիս ըսգալներս պիւթիւն ծախեցիր

կերար, գիշերը ցորեկին խառներ կը տատիւ լօխմա մը հացերնու համար, թիւթիւնիդ ըսաթիդ բարա անճախ կը հասցունեմ կոր, դուն խղճմանք չունի՞ս մարդ Աստուծոյ. մարդ եղիր տէ գլխիդ անդին ասդին զարկ բարա վաստըկէ:

—Իշ եօգ տուր տէտիք պիթիր է՛թ ... սա չէյրէկը տուրտէ չօճուլը եր- թայ ըսաթին իլէն թիւթիւնը առնէ գայ:

Պու արա ճան էվլատարը պու- լունան օնիքի եաշընտա պիր չօճուք օտատան իշէրի կիրիպ տէտի:

—Աղապա, վարը մէկը եկաւ քեզ տեսնել կուզէ:

—Գիմ տիրօ տիյէ հավիլէ նազըր բէնչէրէտէն պաշընը տըշարը չըգարտը:

—Պէն իմ ուստա նիկողոս, պիր թագըմ սըբարըշ իշէրի կէլտի թիւքեա- նա կէլ պէօյիւն:

—Էյի ամա հաստայըմ իշէյէմէմ, կէլէճէք հաֆթաեա գալըրսա օլուր:

—Գա իշտէ գործը օքկըդ եկաւ չերթա՞ս. ինչի՞ն հաստասին նս:

—Սուս եղիր գա, քուկին խելքդ չը հասնիր:

—Իշ աճէլէ տիր, օլմազսա ուստա Պօլոսա վէրէճէյիմ. եարընա օլտուն կէլէմէզսին, իքի իւշայ իշէյէճէք էյի պիր իշ տիր:

—Գա օքկըդ պագնեմ չէ մըսը սըվոր:

—Սուս գա՛. պիր տիւշիւնէյիմ տէ եարըն ճէվապընը վէրիւրիմ:

—Բէք էյի, եարըն պէշտէն ալ- թըեա գատար տիւքեանտա պէքլէրիմ գալսաղըղլա:

Ուղուրլար օլտուն տիյէրէք մէր- գումը եօլա գօյտու վէ էհլինէ տէօ- նէրէք տէտի:

—Գա կիտես չիյտես ինչ ամեն բանի մէջ կը նետուիս, խելքս կտրե- լիկ գործ ըլլայ նէ ես չեմ երթար:

—Մեղայ հոս խելք կտրելիք պան կայ, մարդը իշտէ գործ ունիմ տէյի օքկըդ եկեր է:

—Ես վէրէսիյէ պանիմ նէ գործ չա՞տ... շաթթու գլուի պանիս պի- տի քի շաթթ իրիկուն քանի մը մէ- ճիտիյէ հաֆթալըն առնես, ան ալ սա- հաթնեղով պիտի պէքլէյէս. եաղմա մը վար, տուն սա չէյրէկը տուր տէ եր- թայ թիւթիւնը իլէն ըսաթին բերէ:

—Էյ մարիկ Աստուծամար տուն հոգիս առ օր աղատիմ. հիմաեալ տէր- տը չէյրէկ մէճիտիլէն է, առ նալլէթ ըլլայ. մեղայ չե՞ս խպնիր օր իս կը տա- տեցունես տուն կը նստիս կուտես ալ մատնիւս ծարը ծակ ծակ եղաւ պա- նելէն...

—Էրիկ կնիկ ըլլալը խօլայէ՛. ես ունենամ նէ ես պիտի խարճեմ. չու- նենամ դուն. ինչու համար ըսերէ քի, և եղեցին երկոքեան մարմին մի:

—Չը համէր չը կատարէր տէք պապան ատ լախըրտըն ըսելու:

—Ծօ համարճում տուն սա չէյ- րէկը առ վասիլին մէյխանան գնայ, ինծի համար ըսէ քի եիւզ տիրէմ էյի տիւզ իստէյօր, սա չէյրէկը աւրել տուր, էյէր գուսուրընտա էսկի պօր- ճա սաեալըմ ըսէ նէ, սէն պունուն գուսուրունը վէր պաշկա չէյլէր տէ ա- լաճաղըմ ըսէ. անկէ բաքէթ մը թիւ- թիւն առ խուշի պէս եկու:

—Բէք աղէկ աղապա:

—Ծօ ինծի նայէ Համբարճում:

—Ինչ կայ:

—Խուսուրը չառած չէյրէկը չիտա- հա. իրեք խուրուշ ետ պիտի տայ:

Օգուեանլարըմըզը մէրաքտա պը- րադմամագ իւզրէ պու մէրհամէթսիդ տտէմին սօնունը տախի պէյան իտէ- լիմ:

Էհլի կիճէ կիւնտիւզ կէօզ նու- րու տէօքիւպ իշէմէյէ թէհամիւլէ էտէմէյէրէք ալմը ալ իլէրի վէֆաթ էթտի. քէնտիսի իսէ եալանտա ամա- լըք թատաեարաք ճան էվլատը տիյէ ալտըղը չօճուգ վասըթասը իլէ կիւյա տէօվլէթ տիւշիւնիւ օլմուշ էյան տի- լէնմէքտէ տիր:

Ստորագրած Գամուլուն տահիլ իմթիեաղը Այվաղեան էֆէնտի, Գալսթատա:

Բէնչէնպիհ-Պաղարընտա, Իբսի խան նընտա պիր մաղաղա քիւշատիլէ, նէֆիս զէթին հաղը, վէ լէզիլ չարսպ, վէ մաս- տիդա, վէ էն ալէա ճինսիտէն տէ սապուն, վէ քէզալիք էնվալի նէֆիս գօնեաղլար, վէ հաթթա փօրթ Սալամօն գօնեաղլար տախի կէ- թիլթմէքտէ պուլունտուղունտան, մէմուն օլմաղըղը արղու խան զաթլարըն թէշիլթ- լէրի իսթար վէ տալթթ օլունուր:

Պօղչէ ատապընը պիր սէնէլիքտէն եի- կիրմի սէնէլիկէ գատար էէսկի շարապարը իլէ, Գըպըրըն տախի գումանտարիա թէս- միյէ օլունան շարապարը սուլունտուղուն- տան, իւզուսու պուլունտան զաթլարըն մա- լի մէրի օլմագ իւզրէ, իլան օլունուր:

Սոյն ֆրանսա՛հ, Գրպանի Բառարանս՝
հաճաճակ իւր փոքր ծաւալին ու համեմատ
գնոյն՝ կը պարունակէ գրեթէ մեծ բառա-
գրոց չափ բառ և ո՛ճ : Անձուկ միջոցի մէջ
հեղինակն յաջողած է յաճախ գետեղել աշ-
խարհաբար բառերուն քով՝ գրաբար հա-
մանիչներն ալ, որք անհրաժեշտ են մատե-
նագրական գործոց թարգմանիչներուն : Ի
հարկին բառերուն թուրքերէններն ալ գը-
րուած են, որպէս և անկանոն արտասա-

նութիւնք : Սոյն նիւթական ու բարոյական
առաւելութիւններէն դատ՝ կարեւոր թերի
մ'ալ կը ընու ԳՐԱՊԱՆԻ ԲԱՆԿԻՐՔՍ, որուն
կցուած է պատմական, աշխարհագրական
ու գիցարանական անունաց բառարան մը :
Բառագիտութիւն վերնագրեալ հաստուած
մ'ալ՝ ուր համառօտիւ կաւանդուին բառա-
կազմութեան կանոնք՝ եզական գործ մի կը
կացուցանէ Գրպանի ֆրանսահայ Բառգիւրք :
Գինն է՝ միայն 12 դահեկան
կազմեալ անգղիական հաստաւուն կողմով :

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՅՑԵՏՈՄՍ

Հաւաքոյն քառթօնի վրայ ա-
մէն լեզուաւ կը պատրաստուի
ի գին 100 հատը 10 դահեկն
պէտք ունեցողները պէտք է
դիմեն Գ. Պաղտատլեան տը-
պարան Յակոբեան խան
Թիւ 13 Կ. Պոլիս :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Քառամեայ Տեղեկա. Հոգարձութեան

Ս. ՓՐԿՉԻ

Ազգային Հիւանդանոցի

1883 յունվար 1 — 1886 դեկտ. 31)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

Ազգային յիսնամեայ նկարագիր
Գրեց ԲԻԻԶԱՆԴ ԲԷԶԵԱՆ

Սոյն երկու հրատարակութիւնք ի
միասին կը վաճառին ի նպաստ Ս. Փրկչի
Հիւանդանոցին, ի գին մէկ քառորդ-
Օսմանեան ոսկի :

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պ. Պ. Ե. Բ. Ա. Ն.
Պոլիս Զիչէք-պազարթիւ 23

— 6 —

այս պատճառ մը չէ որ երրորդ գաւաթիս դի-
տողութիւն ընես :

— Մինչև առաւօտ անընդհատ աշխատիլ
հարկ է, կը հասկընաս . . .

— Առանց գինւոյ աշխատութիւն . . . առ-
քեզի այլանդակութիւն մ'ալ :

— Պարոն կատակաբան շուտ ընենք, և գոր-
ծի սկսինք :

— Սա Լիֆօքսը ձուկն ալ լմնցունելուս պէս,
հոգւով մարմնով քուկդ եմ :

Վերջապէս ընթրիքը լմնալով, գործի ըս-
կան. Սողոմոն բրիչով հողը կը պեղէր և Բա-
գարատ բահովը պեղուած հողը ծովը կը նե-
տէր. երկու ժամ շարունակ աշխատելով, կա-
մարին յենած հողաբլուրին երեք քառորդը
ծովը թափեցին :

— Ասկէ անդին լրջօրէն գործենք, ըսաւ
Սողոմոն :

— Ինչ կայ որ, հարցուց Բագարատ :

— Սա կայ որ կամարին տակէն բլուրը բո-
ւորովին վերցնելով, պիտի հրաւիրենք այդ պա-
րիսպը որ բարեհաճի մեր վրայ յենուլ, նզո-
վից արմատ, այս իմ գործիս չի գար :

— Այդ ըսածդ թէև հաւանական է, սա-
կայն թաւալման միջոցին խոյս կու տանք :

— Խոհեմութիւնը ձեռքէ չը թողունք վար-
պետ. մեր նաւակին մէջ առադաստի կայմ մը

— 7 —

կայ, զայն բերեմ իբր յենարան գործածենք :
Սողոմոն այս ըսելէ յետոյ նաւակէն հաս-
տըկեկ գերան մը բերելով կամարին և գետ-
նին միջև զետեղեց :

— Այժմ ապահովապէս կրնանք աշխատիլ :

— Եթէ պարիսպը տապալի, այդ գերանը
չիւղի մը պէս պիտի կոտրի :

— Հոգ չէ. գէթ տապալելու միտում մը
կարգիլէ :

Աշխատութիւնը նորէն սկսաւ. հանդարտ
բնութեան հակապատկեր մ'էր տեսնել՝ երկու
բարեկամաց անընդհատ և կրնանք ըսել կա-
տաղօրէն աշխատիլը տեսնելն :

Ժամ մը եւս աշխատելէ վերջը պարիսպին
յենած փլուրը բոլորովին անհետ եղած էր :

— Իր մնայ հիմայ կամարին տակի գերանը
հանել ըսաւ Բագարատ :

— Զգուշութիւն, այդ գործը պարանի մը
յանձնենք ըսելով. Սողոմոն նաւակէն հաստկէկ
և երկրար չուան մը բերաւ, և ծայրը գերա-
նին տակի կողմէն ամուր մը կապեց :

— Չուանք կողմնակի քաշենք, կարելի է
տապալման միջոցին պարիսպը կործանի :

Ճիշդ է ըսաւ Սողոմոն և երկուքն ի միա-
սին ոյժով մը չուանք քաշեցին, գերանը մինչև
իւրեանց ոտքին տակը նետուեցաւ. բայց կա-
մարը կանգուն մնաց :